

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VRHOVNO
SODIŠČE

Sodba I Up 1073/2002

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Upravni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSR:2005:I:UP.1073.2002

Evidenčna številka: VS16672

Datum odločbe: 23.02.2005

Področje: DENACIONALIZACIJA

Institut: denacionalizacija stavbnih zemljišč - pravica do denacionalizacije - obstoj vzajemnosti

Zveza: ZUS člen 60, 73.ZDen člen 3, 4, 9, 9/3, 31, 32.

Jedro

Pri ugotavljanju pogojev za določitev statusa upravičenke je treba na podlagi določbe 3. odstavka 9. člena ZDen ugotoviti obstoj vzajemnosti glede priznanja pravic do denacionalizacije, če je bila upravičenka ob smrti državljanka R Hrvaške in SFRJ.

Izrek

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana sodba.

Obrazložitev

Z izpodbijano sodbo je sodišče prve stopnje na podlagi 4. točke 1. odstavka 60. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 50/97 in 70/2000, ZUS) ugodilo tožbi tožeče stranke in odpravilo odločbo tožene stranke z dne 19.2.2001. Z navedeno odločbo je tožena stranka zavrnila pritožbo tožeče stranke zoper odločbo Upravne enote Š/C z dne 30.6.2000, s katero je ta odločila, da mora tožeča stranka v roku treh mesecev po pravnomočnosti odločbe izročiti v korist upravičenk T.S., rojene 15.10.1913, umrle 4.11.1990, obveznice v višini 24.823,66 DEM v tolarški protivrednosti, V.H., rojene 28.5.1943 v višini 24.823,66 DEM v tolarški protivrednosti in M.K., rojene 25.11.1944, obveznice v višini 24.823,66 DEM v tolarški protivrednosti (1. točka izreka); obveznice se izročijo kot odškodnina za podržavljene parcelne št. 680/2, 772/3 in 774/2, vpisane v k.o. S.J. (2. točka izreka);časna skrbnica premoženja, vrnjjenega T.S. je M.K. in sicer do izvedbe postopka dedovanja (3).

točka izreka); stroški postopka v višini 47.120,00 SIT so bili med postopkom poravnani (4. točka izreka).

V obrazložitvi izpodbijane sodbe sodišče prve stopnje navaja, da je tožba tožeče stranke utemeljena, vendar iz drugih razlogov, kot jih navaja. Tožena stranka je namreč spregledala, da je prvostopenjski organ pri ugotavljanju pogojev za določitev statusa upravičenki Tereziji Snaj napačno uporabil 9. člen Zakona o denacionalizaciji (ZDen). Iz potrdila Občine Š/J z dne 1.6.1993, ki je med spisi, izhaja, da T.S., rojena 15.10.1993 (pravilno 15.10.1913), umrla 4.11.1990 (pravilno 4.9.1990), ni vpisana v evidenco državljanov na območju Občine Š/J. Iz potrdila Upravne enote Š/C z dne 8.11.1995 pa izhaja, da je bila T.S. od 28.8.1945 pa vse do svoje smrti, državljanica Republike Hrvaške in SFRJ. T.S. je bila ob smrti hrvaška državljanica in jo je zato treba pri odločanju o statusu upravičenke šteti kot tujo državljanico in na podlagi določbe 3. odstavka 9. člena ZDen ugotoviti obstoj vzajemnosti glede priznanja pravice do denacionalizacije. Iz listin v upravnih spisih ne izhaja, da bi bila navedena vzajemnost v obravnavanem postopku ugotovljena, zato prvostopenjski organ in tožena stranka nista imela podlage za priznanje statusa upravičenke T.S. Navedena kršitev pa je po presoji sodišča take narave, da bi lahko vplivala na odločitev v obravnavani zadevi, zato je bilo treba izpodbijano odločbo odpraviti in zadevo vrniti toženi stranki v ponoven postopek. V ponovljenem postopku bo morala tožena stranka ugotoviti obstoj vzajemnosti pred odločitvijo o tem, ali T.S. gre status upravičenke v obravnavani denacionalizacijski zadevi. Po izdaji izpodbijane odločbe tožene stranke in pred odločanjem sodišča v tem upravnem sporu je Ustavno sodišče Republike Slovenije izdalo interpretacijsko odločbo, št.

U-I-130/01-18 z dne 23.5.2002 (Uradni list RS, št. 54-I/02), s katero je pojasnilo, kako je treba razlagati 4. člen, 9. točko 3. člena ter 31. in 32. člen ZDen. Ker je tožena stranka odločitev sprejela skladno z navedeno razlago določb ZDen, je sodišče zavrnilo tožbeni ugovor tožeče stranke glede pravne podlage denacionalizacije, saj so bila zemljišča v obravnavani zadevi podržavljena na podlagi Zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč.

Začasna skrbnica premoženja, vrnjenega T.S., M.K. vlaga pritožbo zoper izpodbijano sodbo zaradi nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja. Ne strinja se z ugotovitvami upravnega sodišča glede državljanstva T.S. Na dan 9.5.1945 je imela T.S. status slovenske državljanke, saj je iz potrdila o izgnanstvu razvidno, da je bila dne 12.9.1941 izgnana na Hrvaško skupaj z drugimi zavednimi Slovenci. Po nacionalnosti je bila Slovenka (potrdilo Muzeja novejšje zgodovine C. z dne 12.1.1996). V domovino se je vrnila dne 17.6.1945, skupaj s starši, sestrami in hčerami, V.M., poročeno H. in M.M., poročeno K. Kasneje se je vrnila nazaj na Hrvaško, kjer je od 28.8.1945 do 1957 živela, in bila državljanica FLRJ, nakar se je vrnila nazaj v Slovenijo. Če sodišče meni, da so potrebni še dodatni dokazi za obstoj resničnosti njenih navedb, predlaga, da poda pisno zahtevo za dopolnitev. Predlaga, da sodišče upošteva načelo recipročnosti, kot ga Republika Hrvaška, ko je ustavno sodišče z odločbo, št. U-I-139/98 (Narodne novine RH, br. 39/99) odpravilo določbe Zakona o odškodnini za premoženje, odvzeto v času jugoslovanske komunistične vladavine, ki so tujim fizičnim osebam onemogočale uveljavljanje denacionalizacijskih pravic.

Tožeča stranka, tožena stranka in Državno pravobranilstvo Republike Slovenije kot zastopnik javnega interesa, na pritožbo niso odgovorili.

Pritožba ni utemeljena.

Po presoji pritožbenega sodišča je sodišče prve stopnje pravilno odločilo in za svojo odločitev navedlo pravilne razloge, s katerimi se pritožbeno sodišče strinja.

V upravnem sporu presoja sodišče zakonitost in pravilnost dokončne odločbe tožene stranke glede na v upravnem postopku ugotovljeno dejansko stanje. Ker pa v obravnavani zadevi tožena stranka in upravni organ prve stopnje nista upoštevala v času odločanja že veljavno določbo 3. odstavka 9. člena ZDen, pa bi jo morala, je sodišče prve stopnje po presoji pritožbenega sodišča pravilno presodilo, da v obravnavani zadevi materialni zakon glede upravičenke T.S., ki je bila po podatkih predloženih spisov ob smrti hrvaška državljanka, ni bil pravilno uporabljen in je zato utemeljeno odpravilo odločbo tožene stranke ter je zadevo vrnilo v ponoven postopek. Da bi bil v času izdaje v upravnem sporu izpodbijane odločbe v Republiki Hrvaški že sprejet zakon, ki bi priznaval slovenskim državljanom pravico do denacionalizacije, oziroma da bi bila o vzajemnosti sklenjena mednarodna pogodba med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, pa stranka z interesom niti ne zatrjuje. Ta za odločitev o zadevi pomembna okoliščina se bo sicer presojala v ponovnem postopku. Zato pritožbeni ugovori ne morejo vplivati na drugačno odločitev pritožbenega sodišča.

Glede na navedeno je pritožbeno sodišče na podlagi 73. člena ZUS pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje.

Datum zadnje spremembe: 22.08.2009